

فصل ۶

معدن

آمار و اطلاعات ارائه شده‌ی این فصل از نتایج آمارگیری‌ها و سرشماری‌های فوق و آمارهای گزارش شده توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان صنعت، معدن و تجارت، استان حاصل شده است که شامل مشخصات و عملکرد اقتصادی معادن و مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدنی می‌باشد. به هر حال به دلیل تازه تأسیس بودن این استان، بعضی از سرشماری‌های اشاره شده در بالا در استان مازندران قدیم صورت گرفته که دستیابی به نتایج این طرح‌ها در استان میسر نبوده است.

در مورد آمارهای ارائه شده توضیح نکات زیر ضروری است:

۱- در آمارگیری از معادن فعال کشور اطلاعات مربوط به نفت و گاز، مواد رادیواکتیو و خاک رس جمع‌آوری نشده است.

۲- در طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور، معادن شن و ماسه به روش نمونه‌گیری و سایر معادن به صورت سرشماری، مورد آمارگیری قرار می‌گیرند.

۳- در این فصل برای طبقه‌بندی فعالیت‌های بخش معدن، از طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)، ویرایش سوم با اعمال تغییراتی استفاده شده است.

مقدمه

آمارگیری از فعالیت‌های مربوط به معدن و انتشار مستمر نتایج آن، از سال ۱۳۳۳ توسط وزارت صنایع و معدن وقت آغاز شد. این آمارها هر سال همزمان با انتشار "آمار فعالیت‌های صنعتی"، ضمیمه‌ی نشریه‌ی مزبور به چاپ می‌رسید، ولی از سال ۱۳۳۹ آمارهای مربوطه در نشریه‌ای مستقل تحت عنوان "آمار فعالیت‌های معدنی ایران" منتشر گردید. اولین سرشماری از معادن کشور، در آذرماه سال ۱۳۴۲ توسط وزارت اقتصاد وقت انجام گرفت. دومین سرشماری از معادن کشور با همکاری مرکز آمار ایران و وزارت صنایع و معدن وقت انجام شد. از سال ۱۳۵۷ تا سال ۱۳۶۳، به دلیل عدم اجرای طرح‌های آماری و نیز فراهم نبودن آمارهای ثبتي جامع، این بخش از فعالیت‌های اقتصادی دچار خلاء آماری شد. در سال‌های ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵، مرکز آمار ایران به آمارگیری از معادن تحت پوشش بخش عمومی اقدام کرد و در سال ۱۳۶۶، سومین سرشماری از معادن کشور را به مرحله‌ی اجرا درآورد. از سال ۱۳۶۷ تا ۱۳۸۶ به استثنای سال ۱۳۷۰ و ۱۳۸۳، آمارگیری از معادن کشور به طور سالانه انجام شده است.

شاغلان خط تولید (ماهر و غیرماهر) و سایر شاغلان تفکیک می‌شوند.

شاغلان ماهر خط تولید: کارکنانی هستند که به اعتبار دانش فنی و تجربه‌ای که کسب کرده‌اند، توانایی انجام یک قسمت از کار فنی خط تولید را دارند، مانند مهندسان، تکنسین‌های فنی، استادکاران، سرکارگران، کارگران ماهر، تعمیرکاران و رانندگان.

شاغلان ساده خط تولید: کارکنانی هستند که شغل مورد تصدی آنان در خط تولید نیاز به تعلیم و کسب تجربه ندارد. مانند کارگران ساده، باربران و بارگیران.

سایر شاغلان: کارکنانی هستند که در معدن یا دفتر مرکزی به کار اداری، مالی، خدماتی اشتغال دارند و عموماً کارمند نامیده می‌شوند.

جبران خدمات مزد و حقوق‌بگیران: عبارت است از مزد و حقوق و سایر پرداختی‌ها (پول، کالا و غیره) به مزد و حقوق‌بگیران.

منظور از مزد و حقوق، مجموع پرداختی‌های کارگاه به صورت پول و یا کالا تحت عنوان مزد و حقوق به مزد و حقوق‌بگیران است.

سایر پرداختی‌ها (پول، کالا و غیره) شامل پاداش، اضافه‌کار، هزینه‌ی خوراک و پوشاک، هزینه‌ی ایاب و ذهاب، حق اولاد، حق عائله‌مندی، حق مأموریت، بدی آب و هوا، سهم کارفرما از بیمه‌های اجتماعی، خواروبار، بلیط اتوبوس و غیره به مزد و حقوق‌بگیران است.

تولید مواد معدنی: مجموع مواد معدنی حاصل از یک رشته فعالیت استخراج است که به اشکال گوناگون قابل عرضه به بازار می‌باشد. شایان ذکر است که در بعضی از رشته

تعاریف و مفاهیم

معدن: مجموعه‌ی کانسار (ذخیره‌ی معدنی که بهره‌برداری از آن اقتصادی می‌باشد) و ماشین‌آلات و تسهیلاتی است که به منظور اکتشاف، تجهیز و بهره‌برداری و کانه‌آرایی از کانسار ایجاد شده است. کانه‌آرایی نیز به کلیه‌ی عملیات فیزیکی و شیمیایی که به منظور جداکردن قسمتی از مواد باطله از کانه و یا تفکیک کانه‌ها از یکدیگر صورت می‌گیرد، اطلاق می‌شود.

معدن در حال بهره‌برداری: معدنی است که دارای مجوز بهره‌برداری از وزارت صنایع و معادن (برای معادن غیر از شن و ماسه) باشد یا از دفتر فنی استانداری، شهرداری‌ها و فرمانداری‌ها (برای معادن شن و ماسه) که در سال آمارگیری، حداقل مدت ۳۰ روز به صورت پیوسته یا ناپیوسته، مجموعه‌ای از عملیات استخراج (در پاره‌ای از موارد همراه با کانه‌آرایی) برای به دست آوردن کانه‌ی قابل فروش در آن انجام می‌شود.

مدیریت خصوصی: مدیریتی است که توسط افراد یا مؤسسات خصوصی اعمال می‌شود.

مدیریت عمومی: مدیریتی است که توسط وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها و شهرداری‌ها اعمال می‌شود.

شاغلان: کلیه‌ی افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام‌وقت یا پاره‌وقت برای معدن کار می‌کنند. شاغلان از نظر وظیفه‌ای که به عهده دارند به

ارزش دریافتی‌ها (ستانده‌ها): عبارت است از ارزش تولیدات موادمعدنی، سایر تولیدات، ساخت و تعمیر اساسی اموال سرمایه‌ای توسط شاغلان و سایر دریافتی‌های معدن که شامل دریافتی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزئی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین‌آلات آزمایشگاه و غیره می‌باشد.

ارزش پرداختی‌ها (داده‌ها): عبارت است از ارزش مواد و ابزار و وسایل کار کم‌دوام، سوخت مصرف‌شده، آب و برق خریداری‌شده و سایر پرداختی‌ها که شامل پرداختی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزئی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین‌آلات، آزمایشگاه و غیره می‌باشد.

شرکت تعاونی: رجوع کنید به « فصل ۴- کشاورزی، جنگلداری و شیلات ».

شرکت تعاونی معدنی: نوعی شرکت تعاونی است که در زمینه‌ی استخراج، بهره‌برداری و فروش مواد استخراج‌شده از معدن فعالیت دارد.

فعالیت‌ها یا معدن، موادمعدنی به همان صورتی که از کانسار استخراج می‌شود عرضه می‌گردد در صورتی که در بعضی دیگر از رشته فعالیت‌ها یا معدن، مواد استخراج‌شده

پس از انجام عملیات فیزیکی یا شیمیایی لازم به منظور جداکردن قسمتی از مواد باطله، تفکیک کانه‌ها و یا افزایش عیار ماده‌ی خام به بازار عرضه می‌شود. ضمناً در یک رشته فعالیت ممکن است چند ماده‌ی معدنی به دست آید. مثلاً در رشته فعالیت استخراج سنگ مس، مجموعه‌ی حاصل از استخراج سنگ مس، کنسانتره‌ی مس و کنسانتره‌ی مولیبدن تولید رشته فعالیت مزبور به حساب می‌آید.

ارزش تولیدات: ارزش موادمعدنی استخراج‌شده و سایر تولیدات معدن به قیمت تولیدکننده، یعنی قیمت فروش به مشتریان در محل معدن است.

سرمایه‌گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه‌ای): عبارت است از تغییرات ایجادشده در ارزش اموال- سرمایه‌ای (ماشین‌آلات و ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری، وسایل نقلیه، ساختمان و زمین، راه- اختصاصی، توسعه و اکتشاف و سایر) شامل ارزش خرید، تحصیل یا ساخت اموال سرمایه‌ای جدید و هزینه‌ی تعمیرات اساسی اموال سرمایه‌ای موجود در معدن، منهای ارزش فروش یا انتقال اموال سرمایه‌ای.

ارزش افزوده: عبارت است از ارزش دریافتی‌ها (ستانده‌ها) منهای ارزش پرداختی‌ها (داده‌ها).

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۶ در معادن استان ۵۹۷۳۲ میلیون ریال سرمایه‌گذاری جدید انجام گرفته است که بیش از ۹۷/۵ درصد مربوط به ماشین آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری، ساختمان و تاسیسات و وسایل نقلیه و سایر در رده‌های بعدی قرار دارند.

براساس نتایج طرح آمارگیری از معادن فعال استان در سال ۱۳۹۶ تعداد ۸۷ معدن در حال بهره‌برداری در استان وجود داشته است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد، در مجموع ۱۶۱۵ نفر در این معادن به کار اشتغال داشته‌اند که تعداد شاغلان نسبت به سال ۱۳۹۵، ۱/۷ درصد افزایش یافته است.

در سال ۱۳۹۶ ارزش تولیدات معادن استان ۱۰۲۷۳۲۲ میلیون ریال بوده که در بین فعالیت‌های مختلف معادن استخراج شن و ماسه، استخراج زرنیخ، فسفات و ید و استخراج ذغال سنگ، و به ترتیب با ۳۹۰۲۸۹، ۳۱۲۱۳۵ و ۲۸۵۷۷۱ میلیون ریال بالاترین ارزش تولیدات سالانه را داشته‌اند.

ارزش افزوده حاصل از فعالیت معادن در حال بهره‌برداری استان در سال ۹۶ برابر ۶۹۳۵۵۸ میلیون ریال بوده است که استخراج زرنیخ، فسفات و ید، معادن استخراج ذغال سنگ، و استخراج شن و ماسه به ترتیب ۲۸۵۴۹۱، ۱۹۷۶۲۴ و ۱۸۴۴۹۲ میلیون ریال دارای بالاترین میزان ارزش افزوده بوده‌اند. مجموع ارزش افزوده این معادن بیش از ۳۴/۲ درصد از کل ارزش افزوده این بخش را به خود اختصاص داده است.

همچنین در سال ۱۳۹۶ کل پرداختی‌های (داده‌ها) معادن در حال بهره‌برداری استان ۳۷۰۲۲۶ میلیون ریال و کل دریافتی‌های (ستانده‌ها) ۱۰۶۳۷۸۳ میلیون ریال بوده است.

۱-۶- مشخصات عمومی معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت

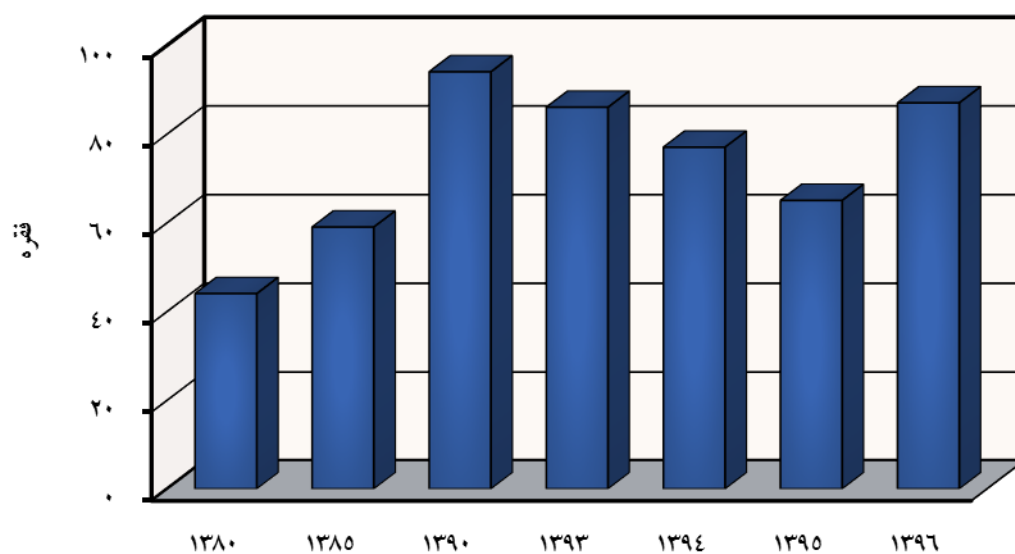
جبران خدمات مزد و حقوق‌بگیران (میلیون ریال)	تعداد شاغلان	تعداد معادن			سال
		مدیریت		جمع	
		خصوصی	عمومی		
۲۱۸۵۲	۱۶۶۹	۳۳	۱۱	۴۴	۱۳۸۰.....
۷۵۶۳۴	۱۷۷۸	۴۹	۱۰	۵۹	۱۳۸۵.....
۱۸۶۲۳۷	۲۱۵۴	۸۵	۹	۹۴	۱۳۹۰.....
۲۳۳۷۷۵	۲۳۲۲	۸۷	۶	۹۱	۱۳۹۲.....
۲۷۳۳۱۶	۲۰۳۴	۸۶	۰	۸۶	۱۳۹۳.....
۲۱۷۹۸۲	۱۴۶۰	۷۴	۳	۷۷	۱۳۹۴.....
۲۶۰۱۹۸	۱۵۸۸	۶۱	۴	۶۵	۱۳۹۵.....
۲۷۰۹۴۷	۱۶۱۵	۸۴	۳	۸۷	۱۳۹۶.....
۱۵۵۵۰۳	۹۱۵	۱۰	۰	۱۰	استخراج ذغال سنگ.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج سنگ آهن.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج سرب و روی.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج سنگ طلا.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج سنگ مس.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج کرومیت.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج منگنز.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج بوکسیت.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج کبالت، آنتیموان و تیتانیوم.....
۷۳۸۶۷	۴۸۷	۵۹	۳	۶۲	استخراج شن و ماسه.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج سنگ‌های تزئینی.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج سنگ لاشه.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج سنگ بالاست.....
۷۶۸۵	۷۵	۵	۰	۵	استخراج سنگ آهک.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج سنگ گچ.....
۷۲۰	۴	۱	۰	۱	استخراج کائولن، خاک نسوز و.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج دولومیت.....
۰	۰	۰	۰	۰	استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....

۶-۱- مشخصات عمومی معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت (دنباله)

سال	تعداد معادن				جمع	تعداد شاغلان	جبران خدمات مزد و حقوق‌بگیران (میلیون ریال)
	مدیریت		عمومی	خصوصی			
استخراج منیزیت و گل سفید	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات سدیم	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج باریت، خاک‌سرخ و زرد	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج فلورین	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات استرونیسم	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج زرنیخ، فسفات و ید	۱	۰	۱	۱۱۵	۳۱۹۵۶	۱۱۵	۳۱۹۵۶
استخراج نمک	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج سیلیس	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج پوکه معدنی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج فلدسپات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج تالک	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج صدف دریایی و میکا	۸	۰	۸	۱۹	۱۲۱۷	۱۹	۱۲۱۷
سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

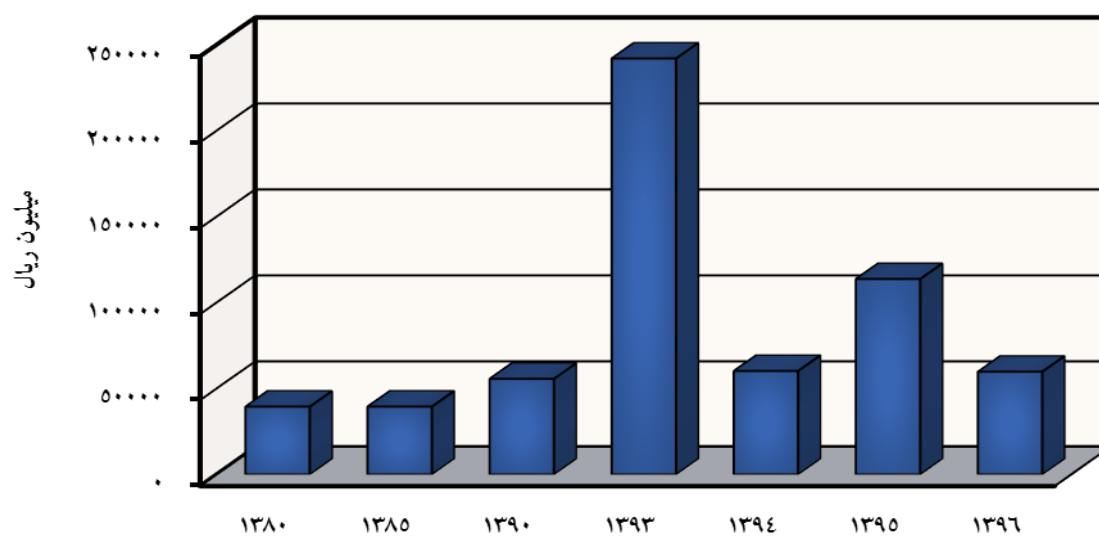
مأخذ- مرکز آمار ایران. (ر.م).

نمودار ۱-۶- تعداد معادن در حال بهره‌برداری

منبع: جدول ۶-۱

نمودار ۲-۶- میزان سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری

منبع: جدول ۶-۶

۲-۶- تعداد معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت و نوع استخراج

سال و فعالیت	جمع	استخراج روباز	استخراج زیرزمینی	استخراج روباز و زیرزمینی
۱۳۸۰.....	۴۴	۳۵	۹	۰
۱۳۸۵.....	۵۹	۴۷	۱۲	۰
۱۳۹۰.....	۹۴	۸۰	۱۴	۰
۱۳۹۲.....	۹۳	۷۶	۱۶	۱
۱۳۹۳.....	۸۶	۷۳	۱۳	۰
۱۳۹۴.....	۱۱	۶۴	۱۳	۰
۱۳۹۵.....	۶۵	۵۴	۱۱	۰
۱۳۹۶.....	۱۷	۷۵	۱۱	۱
استخراج ذغال سنگ.....	۱۰	۰	۱۰	۰
استخراج سنگ آهن.....	۰	۰	۰	۰
استخراج سرب و روی.....	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ طلا.....	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ مس.....	۰	۰	۰	۰
استخراج کرومیت.....	۰	۰	۰	۰
استخراج منگنز.....	۰	۰	۰	۰
استخراج بوکسیت.....	۰	۰	۰	۰
استخراج کبالت، آنتیموان و تیتانیوم.....	۰	۰	۰	۰
استخراج شن و ماسه.....	۶۲	۶۲	۰	۰
استخراج سنگ‌های تزئینی.....	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ لاشه.....	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ بالاست.....	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ آهک.....	۵	۵	۰	۰
استخراج سنگ گچ.....	۰	۰	۰	۰
استخراج کائولن، خاک نسوز و.....	۱	۰	۰	۱
استخراج دولومیت.....	۰	۰	۰	۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....	۰	۰	۰	۰

۲-۶- تعداد معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت و نوع استخراج (دنباله)

سال و فعالیت	جمع	استخراج روباز	استخراج زیرزمینی	استخراج روباز و زیرزمینی
استخراج منیزیت و گل سفید	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات سدیم	۰	۰	۰	۰
استخراج باریت، خاک‌سرخ و زرد	۰	۰	۰	۰
استخراج فلورین	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات استرونیسم	۰	۰	۰	۰
استخراج زرنیک، فسفات و ید	۱	۰	۱	۰
استخراج نمک	۰	۰	۰	۰
استخراج سیلیس	۰	۰	۰	۰
استخراج پوکه معدنی	۰	۰	۰	۰
استخراج فلدسپات	۰	۰	۰	۰
استخراج تالک	۰	۰	۰	۰
استخراج صدف دریایی و میکا	۸	۸	۰	۰
سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی	۰	۰	۰	۰

مأخذ- مرکز آمار ایران. (ر.م).

۳-۶- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت

سال و فعالیت	جمع	کارکنان خط تولید		سایر کارکنان (اداری، مالی و خدماتی)
		ماهر	ساده	
۱۳۸۰.....	۱۶۶۹	۹۱۴	۴۹۲	۲۶۳
۱۳۸۵.....	۱۷۷۷	۷۲۵	۸۰۱	۲۵۱
۱۳۹۰.....	۲۱۵۴	۱۱۴۸	۶۳۱	۳۷۵
۱۳۹۲.....	۲۳۲۲	۹۰۱	۶۹۳	۷۲۸
۱۳۹۳.....	۲۰۳۴	۹۰۶	۵۷۳	۵۵۳
۱۳۹۴.....	۱۴۶۰	۶۷۳	۳۹۶	۳۹۱
۱۳۹۵.....	۱۵۸۸	۸۴۲	۲۹۵	۴۵۱
۱۳۹۶.....	۱۶۱۵	۹۳۵	۲۹۶	۳۸۴
استخراج ذغال سنگ.....	۹۱۵	۵۲۸	۱۷۰	۲۱۷
استخراج سنگ آهن.....	.	.	.	.
استخراج سرب و روی.....	.	.	.	.
استخراج سنگ طلا.....	.	.	.	.
استخراج سنگ مس.....	.	.	.	.
استخراج کرومیت.....	.	.	.	.
استخراج منگنز.....	.	.	.	.
استخراج بوکسیت.....	.	.	.	.
استخراج کبالت، آنتیموان و تیتانیو.....	.	.	.	.
م.....	.	.	.	.
استخراج شن و ماسه.....	۴۸۷	۲۶۱	۸۸	۱۳۸
استخراج سنگ‌های تزئینی.....	.	.	.	.
استخراج سنگ لاشه.....	.	.	.	.
استخراج سنگ بالاست.....	.	.	.	.
استخراج سنگ آهک.....	۷۵	۵۹	۷	۹
استخراج سنگ گچ.....	.	.	.	.
استخراج کائولن، خاک نسوز و.....	۴	۱	۲	۱
استخراج دولومیت.....	.	.	.	.
استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....	.	.	.	.

۳-۶- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت (دنباله)

سال و فعالیت	جمع	کارکنان خط تولید		سایر کارکنان (اداری، مالی و خدماتی)
		ماهر	ساده	
استخراج منیزیت و گل سفید	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات سدیم	۰	۰	۰	۰
استخراج باریت، خاک‌سرخ و زرد	۰	۰	۰	۰
استخراج فلورین	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات استرونیسم	۰	۰	۰	۰
استخراج زرنیک، فسفات و ید	۱۱۵	۷۹	۲۱	۱۵
استخراج نمک	۰	۰	۰	۰
استخراج سیلیس	۰	۰	۰	۰
استخراج پوکه معدنی	۰	۰	۰	۰
استخراج فلدسپات	۰	۰	۰	۰
استخراج تالک	۰	۰	۰	۰
استخراج صدف دریایی و میکا	۱۹	۷	۸	۴
سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی	۰	۰	۰	۰

مأخذ- مرکز آمار ایران. (ر.م).

۴-۶- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت

مقدار (هزار تن)					فعالیت
۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۳۵۱۰	۳۷۲۴	۴۷۴۶	۵۱۳۳	۵۷۲۹	جمع
۱۳۲	۱۵۷	۱۲۳	۱۸۴	۲۲۷	استخراج ذغال سنگ
.	.	.	.	.	استخراج سنگ آهن
.	.	.	.	.	استخراج سرب و روی
.	.	.	.	.	استخراج سنگ طلا
.	.	.	.	.	استخراج سنگ مس
.	.	.	.	.	استخراج کرومیت
.	.	.	.	.	استخراج منگنز
.	.	.	.	.	استخراج بوکسیت
.	.	.	.	.	استخراج کبالت، آنتیموان و تیتانیوم
۴۳۷۱	۲۶۸۳	۲۸۹۶	۳۷۴۸	۳۸۲۶	استخراج شن و ماسه
.	.	.	.	.	استخراج سنگ‌های تزئینی
.	۱۲	۹۰	.	.	استخراج سنگ لاشه
.	.	.	.	.	استخراج سنگ بالاست
۸۱۱	۸۱۳	۱۵۷۵	۱۱۲۶	۱۵۹۶	استخراج سنگ آهک
.	.	.	.	.	استخراج سنگ گچ
۱	.	۱	۲	۱	استخراج کائولن، خاک نسوز و
.	.	.	.	.	استخراج دولومیت
.	.	.	.	.	استخراج بنتونیت و گل سرشوی

۴-۶ مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت (دنباله)

مقدار (تن)					فعالیت
۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
.	.	.	.	.	استخراج منیزیت و گل سفید
.	.	.	.	.	استخراج سولفات سدیم
.	.	.	.	.	استخراج باریت، خاک سرخ و زرد
.	.	.	.	.	استخراج فلورین
.	.	.	.	.	استخراج سولفات استرونیسم
.	۱	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	استخراج زرنیک، فسفات و ید
.	.	.	.	.	استخراج نمک
.	.	.	.	.	استخراج سیلیس
.	.	.	.	.	استخراج پوکه معدنی
.	.	.	.	.	استخراج فلدسپات
.	.	.	.	.	استخراج تالک
۶۴	۵۹	۶۰	۷۳	۵۹	استخراج صدف دریایی و میکا
.	.	.	.	.	سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی

۴-۶- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت

ارزش (میلیون ریال)					فعالیت
۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۱۰۲۷۳۲۲	۷۴۶۵۷۰	۹۸۶۷۷۶	۷۷۶۴۱۹	۷۶۰۵۳۴	جمع
۲۸۵۷۷۱	۲۳۷۱۳۳	۱۸۷۱۱۹	۲۴۴۳۴۸	۲۹۶۵۹۷	استخراج ذغال سنگ
.	.	.	.	.	استخراج سنگ آهن
.	.	.	.	.	استخراج سرب و روی
.	.	.	.	.	استخراج سنگ طلا
.	.	.	.	.	استخراج سنگ مس
.	.	.	.	.	استخراج کرومیت
.	.	.	.	.	استخراج منگنز
.	.	.	.	.	استخراج بوکسیت
.	.	.	.	.	استخراج کبالت، آنتیموان و تیتانیوم
۳۹۰۲۸۹	۲۰۵۵۶۰	۲۰۳۰۰۴	۲۸۶۴۴۷	۲۱۷۳۰۹	استخراج شن و ماسه
.	.	.	.	.	استخراج سنگ‌های تزئینی
.	۹۶۰	۴۵۰۰	.	.	استخراج سنگ لاشه
.	.	.	.	.	استخراج سنگ بالاست
۳۲۱۲۳	۳۱۸۱۱	۲۹۴۷۰	۳۶۶۲۲	۱۶۷۲۰	استخراج سنگ آهک
.	.	.	.	.	استخراج سنگ گچ
۱۲۷۳	.	۲۲۸۱	۷۰۳	۱۲۳۷	استخراج کائولن، خاک نسوز و
.	.	.	.	.	استخراج دولومیت
.	.	.	.	.	استخراج بنتونیت و گل سرشوی

۴-۶- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت (دنباله)

ارزش (میلیون ریال)					فعالیت
۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
.	.	.	.	.	استخراج منیزیت و گل سفید
.	.	.	.	.	استخراج سولفات سدیم
.	.	.	.	.	استخراج باریت، خاک‌سرخ و زرد
.	.	.	.	.	استخراج فلورین
.	.	.	.	.	استخراج سولفات استرونیسم
۳۱۲۱۳۵	۲۶۳۶۹۰	۵۵۳۴۰۷	۲۰۰۴۰۳	۲۲۳۱۷۳	استخراج زرنیک، فسفات و ید
.	.	.	.	.	استخراج نمک
.	.	.	.	.	استخراج سیلیس
.	.	.	.	.	استخراج پوکه معدنی
.	.	.	.	.	استخراج فلدسپات
.	.	.	.	.	استخراج تالک
۵۷۳۰	۷۴۱۵	۶۹۹۵	۷۸۹۷	۵۴۹۸	استخراج صدف دریایی و میکا
.	.	.	.	.	سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی

مأخذ- مرکز آمار ایران. (ر.م).

۵-۶- ارزش افزوده و ارزش پرداخت‌ها و دریافت‌های معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت: سال ۱۳۹۶
(میلیون ریال)

فعالیت	ارزش افزوده	پرداخت‌ها (داده‌ها)	دریافت‌ها (ستانده‌ها)
جمع.....	۶۹۳۵۵۱	۳۷۰۲۲۶	۱۰۶۳۷۸۳
استخراج ذغال سنگ.....	۱۹۷۶۲۴	۹۷۷۵۷	۲۹۵۳۸۱
استخراج سنگ آهن.....	۰	۰	۰
استخراج سرب و روی.....	۰	۰	۰
استخراج سنگ طلا.....	۰	۰	۰
استخراج سنگ مس.....	۰	۰	۰
استخراج کرومیت.....	۰	۰	۰
استخراج منگنز.....	۰	۰	۰
استخراج بوکسیت.....	۰	۰	۰
استخراج کبالت، آنتیموان و تیتانیوم.....	۰	۰	۰
استخراج شن و ماسه.....	۱۸۴۴۹۲	۲۲۱۷۷۹	۴۰۶۲۷۱
استخراج سنگ‌های تزئینی.....	۰	۰	۰
استخراج سنگ لاشه.....	۰	۰	۰
استخراج سنگ بالاست.....	۰	۰	۰
استخراج سنگ آهک.....	۲۲۱۰۳	۱۲۷۲۳	۳۴۸۲۶
استخراج سنگ گچ.....	۰	۰	۰
استخراج کائولن، خاک نسوز و.....	۹۶۹	۳۳۳	۱۳۰۲
استخراج دولومیت.....	۰	۰	۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....	۰	۰	۰

۵-۶ ارزش افزوده و ارزش پرداخت‌ها و دریافت‌های معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت:
سال ۱۳۹۶ (دنباله) (میلیون ریال)

فعالیت	ارزش افزوده	پرداخت‌ها (داده‌ها)	دریافت‌ها (ستانده‌ها)
استخراج منیزیت و گل سفید	•	•	•
استخراج سولفات سدیم	•	•	•
استخراج باریت، خاک‌سرخ و زرد	•	•	•
استخراج فلورین	•	•	•
استخراج سولفات استرونیسم	•	•	•
استخراج زرنیک، فسفات و ید	۲۸۵۹۴۱	۳۳۹۸۱	۳۱۹۹۲۲
استخراج نمک	•	•	•
استخراج سیلیس	•	•	•
استخراج پوکه معدنی	•	•	•
استخراج فلدسپات	•	•	•
استخراج تالک	•	•	•
استخراج صدف دریایی و میکا	۲۴۲۹	۳۶۵۲	۶۰۸۱
سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی	•	•	•

مأخذ- مرکز آمار ایران. (ر.م).

۶-۶- سرمایه‌گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه‌ای) معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای: سال ۱۳۹۶ (میلیون ریال)

فعالیت	جمع	ماشین‌آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری	وسایل نقلیه	ساختمان و تاسیسات (بدون زمین)
جمع	۵۹۷۳۲	۶۷۲۷۹	۱۰۸۷	۲۹۱۹
استخراج ذغال سنگ	۸۱۸۸	۶۲۸۳	۸۸۵	۲۰
استخراج سنگ آهن	۰	۰	۰	۰
استخراج سرب و روی	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ طلا	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ مس	۰	۰	۰	۰
استخراج کرومیت	۰	۰	۰	۰
استخراج منگنز	۰	۰	۰	۰
استخراج بوکسیت	۰	۰	۰	۰
استخراج کبالت، آنتیموان و تیتانیوم	۰	۰	۰	۰
استخراج شن و ماسه	۲۴۱۷۴	۲۲۳۹۸	۱۷۵۰	۰
استخراج سنگ‌های تزئینی	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ لاشه	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ بالاست	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ آهک	۲۷۲۵	۵۷۰	۱۷۰۰	۵۰
استخراج سنگ گچ	۰	۰	۰	۰
استخراج کائولن، خاک نسوز و	۳۸۰	۳۵۵	۰	۹
استخراج دولومیت	۰	۰	۰	۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۰	۰	۰	۰

۶-۶- سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای: سال ۱۳۹۶ (دنباله)

(میلیون ریال)

فعالیت	جمع	ماشین‌آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری	وسایل نقلیه	ساختمان و تاسیسات (بدون زمین)
استخراج منیزیت و گل سفید	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات سدیم	۰	۰	۰	۰
استخراج باریت، خاک‌سرخ و زرد	۰	۰	۰	۰
استخراج فلورین	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات استرونیسم	۰	۰	۰	۰
استخراج زرنیک، فسفات و ید	۲۴۱۲۹	۱۷۵۸۷	۳۷۰۲	۲۸۴۰
استخراج نمک	۰	۰	۰	۰
استخراج سیلیس	۰	۰	۰	۰
استخراج پوکه معدنی	۰	۰	۰	۰
استخراج فلدسپات	۰	۰	۰	۰
استخراج تالک	۰	۰	۰	۰
استخراج صدف دریایی و میکا	۱۳۶	۸۶	۵۰	۰
سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی	۰	۰	۰	۰

۶-۶- سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای: سال ۱۳۹۶ (دنباله)
(میلیون ریال)

فعالیت	راه اختصاصی	توسعه و اکتشاف	سایر
جمع	۴۰۰	۱۰۰۰	۴۷
استخراج ذغال سنگ	۰	۱۰۰۰	۰
استخراج سنگ آهن	۰	۰	۰
استخراج سرب و روی	۰	۰	۰
استخراج سنگ طلا	۰	۰	۰
استخراج سنگ مس	۰	۰	۰
استخراج کرومیت	۰	۰	۰
استخراج منگنز	۰	۰	۰
استخراج بوکسیت	۰	۰	۰
استخراج کبالت، آنتیموان و تیتانیوم	۰	۰	۰
استخراج شن و ماسه	۰	۰	۲۶
استخراج سنگ‌های تزئینی	۰	۰	۰
استخراج سنگ لاشه	۰	۰	۰
استخراج سنگ بالاست	۰	۰	۰
استخراج سنگ آهک	۴۰۰	۰	۵
استخراج سنگ گچ	۰	۰	۰
استخراج کائولن، خاک نسوز و	۰	۰	۱۶
استخراج دولومیت	۰	۰	۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۰	۰	۰

۶-۶- سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای: سال ۱۳۹۶ (دنباله)
(میلیون ریال)

فعالیت	راه اختصاصی	توسعه و اکتشاف	سایر
استخراج منیزیت و گل سفید	•	•	•
استخراج سولفات سدیم	•	•	•
استخراج باریت، خاک‌سرخ و زرد	•	•	•
استخراج فلورین	•	•	•
استخراج سولفات استرونیسم	•	•	•
استخراج زرنیک، فسفات و ید	•	•	•
استخراج نمک	•	•	•
استخراج سیلیس	•	•	•
استخراج پوکه معدنی	•	•	•
استخراج فلدسپات	•	•	•
استخراج تالک	•	•	•
استخراج صدف دریایی و میکا	•	•	•
سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی	•	•	•

مأخذ- مرکز آمار ایران. (ر.م).

۷-۶- مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدنی در پایان سال (هزار ریال)

سرمایه	شاغلان	عضو	تعداد	سال و شهرستان ^(۱)
۱۷۰۰۰۰	۲۹	۴۲	۶	۱۳۸۰.....
۱۷۰۰۰۰	۲۹	۴۲	۶	۱۳۸۵.....
۳۱۴۵۰۰	۳۹	۹۳	۸	۱۳۹۰.....
۹۳۵۰	۲۳	۳۱	۴	۱۳۹۳.....
۴۸۰۰۰	۱۶	۱۶	۱	۱۳۹۴.....
۴۵۴۸۵۰	۶۹	۷۸	۹	۱۳۹۵.....
۴۵۴۸۵۰	۶۹	۷۸	۹	۱۳۹۶.....
۴۵۴۸۵۰	۶۹	۷۸	۹	۱۳۹۷.....
۱۰۵۰۰	۵	۷	۱	آزادشهر.....
۱۰۵۰	۱	۷	۱	علی‌آباد.....
۴۴۳۳۰۰	۶۳	۶۴	۷	گرگان.....

(۱) شهرستان‌هایی که نام آنها درج نشده است، فاقد فعالیت‌های موردنظر در جدول می‌باشند.

مأخذ- اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان گلستان.